

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Αν. Πασχαλίδου
Τηλέφωνο: 210-3443422

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθ. Προτεραιότητας:

Αθήνα, 13-02-2014
Αρ. Πρωτ. 20895/Γ2

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΘΕΜΑ: Καθορισμός εξεταστέας ύλης των μαθημάτων της Α΄ τάξης Ημερησίου και των Α΄ και Β΄ τάξεων Εσπερινού Γενικού Λυκείου για το σχολικό έτος 2013-2014

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 3 και της περ. ι της παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 4186/2013 (Α΄ 193) «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις».
2. Την με αρ. 7/10-02-2014 πράξη του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.
3. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Α΄ 98).
4. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Αποφασίζουμε

Ορίζουμε την εξεταστέα ύλη των μαθημάτων της Α΄ τάξης Ημερησίου και των Α΄ και Β΄ τάξεων Εσπερινού Γενικού Λυκείου για το σχολικό έτος 2013-2014 ως εξής:

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Στην εξεταστέα ύλη της Α΄ Τάξης του Ημερησίου ΓΕΛ περιλαμβάνεται:

- α) η ύλη του *Εγχειριδίου Γλωσσικής Διδασκαλίας* της Α΄ Λυκείου των Ν. Μήτση, Ειρ. Ζαμάρου, Ι. Παπανδρέου·
- β) η παρακάτω ύλη από το εγχειρίδιο *Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι (Ξενοφών, Θουκυδίδης)* των Κ. Διαλησμά, Α. Δρουκόπουλου, Ε. Κουτρομπέλη, Γ. Χρυσάφη:

1. Εισαγωγή

- α) Κεφάλαια Β΄ (Θουκυδίδης Ολόρου Αλιμούσιος) και Γ΄ (Ξενοφών Γρύλλου Ερχειεύς), (σελίδες 18-28 και 29-33 αντίστοιχα).

2. Κείμενα

α) Ξενοφών, *Ελληνικά*, Βιβλίο Β΄

ΕΝΟΤΗΤΕΣ
I, 16-32
II, 1-4
II, 16-23
III, 11-16 (από μετάφραση)
III, 50-56
IV, 1-17 (από μετάφραση)
IV, 18-23
IV, 37-43

β) Θουκυδίδης, Βιβλίο Γ΄

ΕΝΟΤΗΤΕΣ
Γ', 70
Γ', 71-74
Γ', 75
Γ', 76-78
Γ', 79-80
Γ', 81
Γ', 82-83 (από μετάφραση)

Νέα Ελληνική Γλώσσα

Για την **Α΄ Τάξη Ημερησίου ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/1-10-2013 της Δ/σης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Νέα Ελληνική Λογοτεχνία

Στην εξεταστέα ύλη της **Α΄ Τάξης Ημερησίου ΓΕΛ** περιλαμβάνονται μόνο δύο θεματικές Ενότητες: α) Τα φύλα στη Λογοτεχνία, β) Παράδοση και μοντερνισμός στη νεοελληνική ποίηση. Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/1-10-2013 της Δ/σης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Μαθηματικά

1. ΑΛΓΕΒΡΑ

Από τη διδακτέα ύλη της **Α΄ τάξης Ημερησίου ΓΕΛ** όπως έχει οριστεί με την με αρ. πρωτ. 139606/Γ2/01-10-2013 εγκύκλιο, **αφαιρείται το 7^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ «Μελέτη Βασικών Συναρτήσεων»**

2. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Από τη διδακτέα ύλη της **Α΄ τάξης Ημερησίου ΓΕΛ**, όπως έχει οριστεί με την με αρ. πρωτ. 139606/Γ2/01-10-2013 εγκύκλιο, αφαιρούνται τα εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

1. Η Απόδειξη του Θεωρήματος της παραγράφου 3.3 στη σελίδα 39.
2. Οι Αποδείξεις των Θεωρημάτων I και II της παραγράφου 3.6 στη σελίδα 44-45
3. Η Απόδειξη του Θεωρήματος της παραγράφου 3.11 στη σελίδα 54
4. Η Απόδειξη του Θεωρήματος της παραγράφου 3.12 στη σελίδα 54
5. Η Απόδειξη του Θεωρήματος II της παραγράφου 3.13 στη σελίδα 59
6. Η Απόδειξη του Θεωρήματος I της παραγράφου 3.14 στη σελίδα 61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°

1. Η Απόδειξη της Πρότασης I της παραγράφου 4.2 στη σελίδα 77
2. Η Απόδειξη της Πρότασης IV της παραγράφου 4.2 στη σελίδα 78
3. Η Απόδειξη του Θεωρήματος της παραγράφου 4.7 στη σελίδα 84
4. Η Απόδειξη του Πορίσματος της παραγράφου 4.7 στη σελίδα 84

Φυσική

Από τη διδακτέα ύλη της **Α΄ τάξης Ημερησίου ΓΕΛ**, όπως έχει οριστεί με την με αρ. πρωτ. 139606/Γ2/01-10-2013 εγκύκλιο, αφαιρείται το κεφάλαιο **“2.2 Διατήρηση της ολικής ενέργειας και υποβάθμιση της ενέργειας”**.

Χημεία

Για την **Α΄ τάξη Ημερησίου ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 178603/Γ2/22-11-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης /Τμήμα Α΄).

Βιολογία

Για την Α΄ τάξη Ημερησίου ΓΕΛ η εξεταστέα ύλη του μαθήματος είναι η εξής:

Γενική οδηγία: Σε ό,τι αφορά τη διδασκαλία, προτείνεται γενικά, να μη δίνεται έμφαση στις λεπτομέρειες της δομής ή/και της λειτουργίας των επιμέρους οργάνων και συστημάτων. Αντίθετα, κρίνεται σκόπιμο να δίνεται έμφαση στην ανάδειξη της σχέσης δομής και λειτουργίας στο πλαίσιο της γενικότερης λειτουργίας του οργανισμού ως συνόλου και στην επίδραση διαφόρων παραγόντων ιδιαίτερος αυτών που έχουν σχέση με τον τρόπο ζωής του ατόμου και τη διατήρηση της υγείας του.

Προτείνεται η διδασκαλία να ενισχυθεί με τη χρήση εγκεκριμένων λογισμικών (Βιολογία Λυκείου) καθώς και με τη χρήση ψηφιακού υλικού από αντίστοιχους ιστότοπους (www.dschoo1.edu.gr).

Τα κεφάλαια διδάσκονται με την εξής σειρά: **1, 9, 10, 11, 3, 12, 7 και 8.**

Κεφάλαιο	ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Παρατηρήσεις
Κεφάλαιο 1	ΑΠΟ ΤΟ ΚΥΤΤΑΡΟ ΣΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ	Να διδαχθεί όλο το κεφάλαιο.
Κεφάλαιο 9	ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Εισαγωγή - Δομή και λειτουργία των νευρικών κυττάρων	Δεν θα διδαχθούν οι παράγραφοι: Δυναμικό ηρεμίας Νευρική ώση Συνάψεις Όλες οι υπόλοιπες παράγραφοι να διδαχθούν.
	Περιφερικό Νευρικό Σύστημα	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.
	Κεντρικό Νευρικό Σύστημα	Δεν θα διδαχθεί η παράγραφος: Λειτουργικές περιοχές του εγκεφάλου Όλες οι υπόλοιπες παράγραφοι να διδαχθούν.
	Αυτόνομο Νευρικό Σύστημα	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.

Κεφάλαιο 10	ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑ ΟΡΓΑΝΑ- ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ Υποδοχείς -Αισθήσεις	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.
	Σωματικές Αισθήσεις	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.
	Ειδικές Αισθήσεις	Δεν θα διδαχθούν οι παράγραφοι: Έλεγχος έντασης του εισερχόμενου φωτός και εστίαση Βιοχημεία της όρασης Όλες οι υπόλοιπες παράγραφοι να διδαχθούν.
Κεφάλαιο 11	ΕΝΔΟΚΡΙΝΕΙΣ ΑΔΕΝΕΣ Εισαγωγή – ορμόνες- τρόποι δράσης ορμονών	Να διδαχθεί η εισαγωγή στην οποία δίνονται τα είδη των αδένων και των ορμονών και η παράγραφος Ορμόνες
	Αδένες	Να μη διδαχθεί η ενότητα
Κεφάλαιο 3	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Καρδιά	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.
	Αιμοφόρα αγγεία	Να διδαχθεί όλη ενότητα.
	Η κυκλοφορία του αίματος	Να μη διδαχθεί η ενότητα.
	Αίμα	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.
Κεφάλαιο 12	ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ Εισαγωγή - Δομή και λειτουργία αναπαραγωγικού συστήματος	Να μη διδαχθεί η παράγραφος: Εμμηνορρυσιακός κύκλος Να διδαχθεί όλη η υπόλοιπη ενότητα.
	Από τη μείωση στη γονιμοποίηση	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.
	Ανάπτυξη του εμβρύου- Τοκετός	Να μη διδαχθούν οι παράγραφοι: Αυλάκωση, Εμφύτευση, Σχηματισμός πλακούντα, Ανάπτυξη μετά τον τοκετό –Γήρας Να διδαχθεί όλη η υπόλοιπη ενότητα.
Κεφάλαιο 7	ΕΡΕΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Εισαγωγή-Οστά- Μυελός οστών	Να διδαχθεί η εισαγωγή και η παράγραφος: Ο μυελός των οστών. Να μην διδαχθούν οι υπόλοιπες παράγραφοι (Σύσταση του οστίτη ιστού, Μορφολογία των οστών)
	Σχηματισμός –ανάπτυξη οστών	Να μη διδαχθεί η ενότητα.
	Αρθρώσεις	Να διδαχθεί η ενότητα.
	Μέρη σκελετού	Να μη διδαχθεί η ενότητα.
Κεφάλαιο 8	ΜΥΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Μυϊκός ιστός	Να διδαχθεί η ενότητα.
	Δομή και λειτουργία του σκελετικού μυός	Να διδαχθεί η παράγραφος: Δομή του σκελετικού μυός Να μη διδαχθούν οι παράγραφοι: Δομή και λειτουργία της γραμμωτής μυϊκής ίνας , Νευρομυϊκή σύναψη και Μυϊκή συστολή

Ιστορία

Η εξεταστέα ύλη στο μάθημα της Ιστορίας της **Α΄ Τάξης Ημερησίου ΓΕΛ**, με βάση το σχολικό βιβλίο *Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου: Από τους προϊστορικούς πολιτισμούς της Ανατολής έως την εποχή του Ιουστινιανού*, του Α. Μαστραπά, είναι η ακόλουθη:

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΓΓΥΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

2. Η Αίγυπτος (σελ. 20-30)

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

1. Ελληνική προϊστορία

1.2. Ο Μυκηναϊκός πολιτισμός: (σελ. 65-75)

2. Η αρχαία Ελλάδα (από το 1100 ως το 323 π.Χ.)

2.1. Ομηρική εποχή (1100-750 π.Χ.), (σελ. 76 – αρχή 77), Ο πρώτος ελληνικός αποικισμός (σελ. 78-80), Οικονομική, κοινωνική και πολιτική οργάνωση (σελ. 80-82), Ο πολιτισμός (σελ. 82-83)

2.2. Αρχαϊκή εποχή (750-480 π.Χ.), (σελ. 84-98)

2.3. Κλασική εποχή (480-323 π.Χ.), (σελ. 98-107 και 109-114): το εισαγωγικό τμήμα και η υποενοότητα: η συμμαχία της Δήλου - Αθηναϊκή ηγεμονία (σελ.98-100), Η εποχή του Περικλή (σελ.100-102), ο Πελοποννησιακός πόλεμος (431-404 π.Χ.) (σελ.102-103), Η κρίση της πόλης-κράτους (σελ.103-105), Η πανελλήνια ιδέα (σελ.105), Ο Φίλιππος Β΄ και η ένωση των Ελλήνων (σελ. 105-107), Το έργο του Μ. Αλεξάνδρου (σελ. 109-111), Ο πολιτισμός (σελ. 111-114)

ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

1.2. Τα χαρακτηριστικά του Ελληνιστικού κόσμου (σελ. 127- αρχή της σελ. 129) (Διευκρινίζεται ότι οι υποενοότητες: Τα βασίλεια της Ανατολής, Τα βασίλεια του Ελλαδικού χώρου, Οι πόλεις – κράτη, Οι συμπολιτείες δεν συμπεριλαμβάνονται στην εξεταστέα ύλη).

2. Ο ελληνιστικός πολιτισμός (σελ. 140-151)

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΥΣΗΣ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΚΑΙ ΡΩΜΗ

3.3 Η ίδρυση της Ρώμης και η οργάνωσή της (σελ.170-172)

3.4. Η συγκρότηση της Ρωμαϊκής πολιτείας-Res publica (σελ. 172-ως αρχή 175)

ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙΣ

2.2. Οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες (σελ. 194-196)

Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ (1^{ος} αι. π.Χ. – 3^{ος} αι. μ.Χ.)

Η περίοδος της ακμής (27 π.Χ. – 193 μ.Χ.)

1.1 Η εποχή του Αυγούστου (27 π.Χ.-14 μ.Χ.): Η ισχυροποίηση της κεντρικής εξουσίας (σελ. 206-208), Το πολίτευμα και οι στρατιωτικές μεταρρυθμίσεις (σελ. 208-209).

1.2 Οι διάδοχοι του Αυγούστου (14 – 193 μ.Χ.): το εισαγωγικό τμήμα (σελ. 211-212), Η διοίκηση και το δίκαιο (σελ. 212-214)

Η ΨΥΤΕΡΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ (4^{ος} - 6^{ος} αι. μ.Χ.)

1.1. Ο Διοκλητιανός και η αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας (σελ. 234-236)

1.2. Μ. Κωνσταντίνος: Εκχριστιανισμός και ισχυροποίηση της ρωμαϊκής Ανατολής (σελ. 236-239)

1.4. Ο εξελληνισμός του Ανατολικού Ρωμαϊκού κράτους (σελ. 245-247)

1.5. Το τέλος του Δυτικού Ρωμαϊκού κράτους (σελ. 251)

2. Η εποχή του Ιουστινιανού (6^{ος} αι. μ.Χ.)

2.2 Η ελληνοχριστιανική οικουμένη (σελ. 256-258).

Πολιτική Παιδεία

(Οικονομία, Πολιτικοί Θεσμοί & Αρχές Δικαίου και Κοινωνιολογία)

Για την **Α΄ τάξη Ημερησίου ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 132447/Γ2/19-09-2013 της Δ/σης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Θρησκευτικά

Η εξεταστέα ύλη στο μάθημα των Θρησκευτικών για την **Α΄ τάξη Ημερησίου ΓΕΛ** είναι η ακόλουθη:

1. Η λατρεία στη ζωή των πιστών σήμερα
2. Το νόημα και η εξέλιξη της χριστιανικής λατρείας
3. Ο Χριστός εγκαινιάζει την αληθινή λατρεία
6. «Ποιήσωμεν άνθρωπον...»
7. Η παρουσία του Θεού στην ανθρώπινη ιστορία

8. Χριστούγεννα: η γιορτή της ενανθρώπισης του Θεού
9. Το κήρυγμα και τα θαύματα του Χριστού μέσα από τη λατρεία
10. «Προσκυνούμεν σου τα Πάθη Χριστέ..»
11. Η Ανάσταση του Χριστού
12. «Θανάτου εορτάζομεν νέκρωσιν...»
13. Τι μπορεί να μάθει ο άνθρωπος για το Θεό; Προσέγγιση της γιορτής της Μεταμόρφωσης
14. Ο Τριαδικός Θεός: οι γιορτές της Πεντηκοστής και του Αγίου Πνεύματος
15. Συναγμένοι στη Θεία Ευχαριστία: η ουσία της Εκκλησίας
16. Παναγία, η μητέρα του Χριστού
18. Οι άγιες εικόνες: έκφραση της πίστης
19. Η μνήμη των αγίων, αφορμές για ένα σύγχρονο ανθρωπολογικό προβληματισμό
21. Η είσοδος και ένταξη στη Εκκλησία: τα μυστήρια του Βαπτίσματος και του Χρίσματος
22. Ίδρυση και ιστορική εξέλιξη της Θείας Ευχαριστίας
23. Το βαθύτερο νόημα της Θείας Λειτουργίας
24. Το μυστήριο της Μετανοίας
25. Η ευλογία για μια ζωή συζυγίας: το βαθύτερο νόημα του μυστηρίου του Γάμου
26. Πνευματική διακονία: το μυστήριο της Ιεροσύνης
30. Ο πλούτος της εκκλησιαστικής ποίησης (Υμνογραφία)
31. Προβληματισμοί για τη λειτουργική γλώσσα και μουσική
32. Η θέση των λαϊκών στη σύγχρονη λατρεία, επισημάνσεις και προβληματισμοί
33. Η γυναίκα στη λατρεία
37. Πνευματισμός-εσωτερισμός-δεισιδαιμονία-Προλήψεις
38. Η Μασονία
40. Τέσσερα παραδείγματα-προκλήσεις
41. Οι Μάρτυρες του Ιεχωβά

Ξένη Γλώσσα

Για την **Α΄ τάξη Ημερησίου ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/01-10-2013 της Δ/σης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Μαθήματα Επιλογής

Εφαρμογές Πληροφορικής

Για την **Α΄ τάξη Ημερησίου ΓΕΛ** η εξεταστέα ύλη του μαθήματος ορίζεται ως εξής:
Από το βιβλίο «Εφαρμογές Πληροφορικής Υπολογιστών Α', Β' / Γ' Ενιαίου Λυκείου» των Ε. Γιακουμάκη, Κ. Γκυρτή, Β.Σ. Μπελεσιώτη, Π. Ξυνού, Ν. Στεργιοπούλου – Καλαντζή, έκδοση ΙΤΥΕ "ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ" 2013.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11. ΠΟΛΥΜΕΣΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ – ΔΙΚΤΥΑ – ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ & ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

Από το κεφάλαιο 12 αφαιρούνται οι παράγραφοι:

12.1 Η εξέλιξη των μέσων επικοινωνίας

12.3.2 Μοντέλο αναφοράς OSI

12.3.7 Ethernet, IEEE-802.3 και TCP/IP

12.4 Τηλεπικοινωνιακές και δικτυακές εφαρμογές

Γεωλογία και Διαχείριση Φυσικών Πόρων

Για την Α΄ τάξη Ημερησίου ΓΕΛ ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/01-10-2013 της Δ/σης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Ελληνικός και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός

Η εξεταστέα ύλη στο μάθημα «Ελληνικός και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός» της Α΄ Τάξης Ημερησίου ΓΕΛ, από το βιβλίο των Α. Λιάκου, Κ. Γαγανάκη, Ε. Γαζή κ.ά., είναι η ακόλουθη:

Μέρος Πρώτο

Η ΑΝΑΔΥΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ

Κεφ. 1: Η Ευρώπη της Αρχαιότητας

2. Το αντιθετικό σχήμα Ευρώπη – Ασία (σελ. 8-13)

Κεφ. 2: Η Ευρώπη του Μεσαίωνα

1. Η δυτική Ευρώπη (σελ. 19-22)

2. Το Βυζάντιο (σελ. 22-27)

Κεφ. 3: Οι Ευρωπαίοι της Αναγέννησης

1. Οι κλασικές κληρονομίες (σελ. 33-35)

2. Ο έντυπος λόγος (σ. 35-36)

3. Η αναγεννησιακή παιδεία (σελ. 36-38)

4. Αναγέννηση και χριστιανισμός (σελ. 38-40)

Κεφ. 6: Η Ευρώπη των αντιφάσεων: επιστήμη ή μαγεία;

1. Επιστήμη (σελ. 65-67)

2. Μαγεία (σελ. 67-70)

Κεφ. 7: Η Ευρώπη και οι εξευρωπαϊκοί λαοί

2. Τι έβλεπαν οι Ευρωπαίοι στην Αμερική (σελ. 72-74)

Κεφ. 8: Η κριτική του Ορθού Λόγου

1. Το κοινωνικό πλαίσιο του Διαφωτισμού (σελ. 79-82)

5. Πολιτισμός και κουλτούρα (σελ. 91-95)

Κεφ. 9: Η Ευρώπη της εξουσίας και της πολιτικής

3. Οι νέες πολιτικές έννοιες (σελ. 102-106)

Μέρος Δεύτερο

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Κεφ. 1: Η Γαλλική Επανάσταση

1. Ελευθερία – Ισότητα – Αδελφoσύνη (σελ. 113-118)

2. Η διάδοση της Δημοκρατικής Επανάστασης ως το 1848 (σελ. 118-121)

Κεφ. 2: Η Βιομηχανική Επανάσταση

2. Το εργαστήριο της βιομηχανικής επανάστασης (σελ. 127-130)

Κεφ. 3: Η Ευρώπη των Εθνών

1. Η αρχή των εθνοτήτων (σελ. 135-137)

2. Η εθνική συνείδηση (σελ. 138-141)

Κεφ. 4: Η Ευρώπη των πολιτών

1. Κοινοβουλευτισμός (σελ. 145-146)

2. Ο σοσιαλισμός και το εργατικό κίνημα (σελ. 146-149)

3. Το κράτος πρόνοιας (σελ. 149-150)

Κεφ. 5: Τα θεμέλια της επιστημονικής σκέψης και πρακτικής

4. Η ρήξη του 20^{ου} αιώνα: οι βεβαιότητες κλονίζονται (σελ. 155)

Κεφ. 6: Η Τέχνη του «ευ ζην»

8. Η τέχνη στην υπηρεσία της μαζικής παραγωγής: το Μπαουχάους (σελ. 178-179)

9. Τα ευρωπαϊκά νεανικά μουσικά ρεύματα (σελ. 179-181).

Καλλιτεχνική Παιδεία

Για την **Α΄ τάξη Ημερησίου ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 147653/Γ2/11-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

ΕΣΠΕΡΙΝΑ ΓΕΝΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ

Α΄ Τάξη Εσπερινού ΓΕΛ

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Στην εξεταστέα ύλη της **Α΄ Τάξης Εσπερινού ΓΕΛ** περιλαμβάνονται:

α) η ύλη του *Εγχειριδίου Γλωσσικής Διδασκαλίας* της Α΄ Λυκείου των Ν. Μήτση, Ειρ. Ζαμάρου, Ι. Παπανδρέου (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/1-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

β) οι σελίδες 29-33 από την Εισαγωγή του βιβλίου *Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι (Ξενοφών, Θουκυδίδης)*, των Κ. Διαλησμά, Α. Δρουκόπουλου, Ε. Κουτρομπέλη, Γ. Χρυσάφη.

γ) οι παρακάτω Ενότητες από τον Ξενοφώντα πλην των Ενότητων IV, 18-23 και IV, 37-43.

Ξενοφών, Ελληνικά, Βιβλίο Β΄

ΕΝΟΤΗΤΕΣ
I, 16-32
II, 1-4
II, 16-23
III, 11-16 (από μετάφραση)
III, 50-56
IV, 1-17 (από μετάφραση)
IV, 18-23
IV, 37-43

Νέα Ελληνική Γλώσσα

Για την **Α΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/1-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Νέα Ελληνική Λογοτεχνία

Στην εξεταστέα ύλη της **Α΄ Τάξης Εσπερινού ΓΕΛ** περιλαμβάνονται μόνο δύο θεματικές Ενότητες: α) Τα φύλα στη Λογοτεχνία, β) Παράδοση και μοντερνισμός στη νεοελληνική ποίηση. Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/1-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Μαθηματικά

ΑΛΓΕΒΡΑ

Για την **Α΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139606/Γ2/01-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Από τη διδακτέα ύλη της **Α΄ τάξης Εσπερινού ΓΕΛ**, όπως έχει οριστεί με την με αρ. πρωτ. 139606/Γ2/01-10-2013 εγκύκλιο, αφαιρούνται τα εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

1. Η Απόδειξη του Θεωρήματος της παραγράφου 3.3 στη σελίδα 39
2. Οι Αποδείξεις των Θεωρημάτων I και II της παραγράφου 3.6 στη σελίδα 44-45
3. Η Απόδειξη του Θεωρήματος της παραγράφου 3.11 στη σελίδα 54
4. Η Απόδειξη του Θεωρήματος της παραγράφου 3.12 στη σελίδα 54
5. Η Απόδειξη του Θεωρήματος II της παραγράφου 3.13 στη σελίδα 59
6. Η Απόδειξη του Θεωρήματος I της παραγράφου 3.14 στη σελίδα 61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

1. Η Απόδειξη της Πρότασης I της παραγράφου 4.2 στη σελίδα 77
2. Η Απόδειξη της Πρότασης IV της παραγράφου 4.2 στη σελίδα 78
3. Η Απόδειξη του Θεωρήματος της παραγράφου 4.7 στη σελίδα 84
4. Η Απόδειξη του Πορίσματος της παραγράφου 4.7 στη σελίδα 84

Φυσική

Για την **Α΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139606/Γ2/01-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης /Τμήμα Α΄).

Χημεία

Για την **Α΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139606/Γ2/01-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης /Τμήμα Α΄).

Βιολογία

Για την Α΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ η εξεταστέα ύλη του μαθήματος είναι η εξής:

Γενική οδηγία: Σε ό,τι αφορά τη διδασκαλία, προτείνεται γενικά, να μη δίνεται έμφαση στις λεπτομέρειες της δομής ή/και της λειτουργίας των επιμέρους οργάνων και συστημάτων. Αντίθετα, κρίνεται σκόπιμο να δίνεται έμφαση στην ανάδειξη της σχέσης δομής και λειτουργίας στο πλαίσιο της γενικότερης λειτουργίας του οργανισμού ως συνόλου και στην επίδραση διαφόρων παραγόντων ιδιαίτερος αυτών που έχουν σχέση με τον τρόπο ζωής του ατόμου και τη διατήρηση της υγείας του.

Προτείνεται η διδασκαλία να ενισχυθεί με τη χρήση εγκεκριμένων λογισμικών (Βιολογία Λυκείου) καθώς και με τη χρήση ψηφιακού υλικού από αντίστοιχους ιστότοπους (www.dschoo1.edu.gr)

Τα κεφάλαια διδάσκονται με την εξής σειρά: **1, 9, 10**

Κεφάλαιο	ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Παρατηρήσεις
Κεφάλαιο 1	ΑΠΟ ΤΟ ΚΥΤΤΑΡΟ ΣΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ	Να διδαχθεί όλο το κεφάλαιο.
Κεφάλαιο 9	ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Εισαγωγή - Δομή και λειτουργία των νευρικών κυττάρων	Δεν θα διδαχθούν οι παράγραφοι: Δυναμικό ηρεμίας Νευρική ώση Συνάψεις Όλες οι υπόλοιπες παράγραφοι να διδαχθούν.
	Περιφερικό Νευρικό Σύστημα	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.
	Κεντρικό Νευρικό Σύστημα	Δεν θα διδαχθεί η παράγραφος: Λειτουργικές περιοχές του εγκεφάλου Όλες οι υπόλοιπες παράγραφοι να διδαχθούν.
	Αυτόνομο Νευρικό Σύστημα	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.
Κεφάλαιο 10	ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑ ΟΡΓΑΝΑ-ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ Υποδοχείς - Αισθήσεις	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.
	Σωματικές Αισθήσεις	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.
	Ειδικές Αισθήσεις	Δεν θα διδαχθούν οι παράγραφοι: Έλεγχος έντασης του εισερχόμενου φωτός και εστίαση Βιοχημεία της όρασης. Όλες οι υπόλοιπες παράγραφοι να διδαχθούν.

Ιστορία

Η εξεταστέα ύλη στο μάθημα της Ιστορίας της **Α΄ Τάξης Εσπερινού ΓΕΛ**, με βάση το σχολικό βιβλίο *Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου: Από τους προϊστορικούς πολιτισμούς της Ανατολής έως την εποχή του Ιουστινιανού*, του Α. Μαστραπά, είναι η ακόλουθη:

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΓΓΥΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

2. Η Αίγυπτος (σελ. 20-30)

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

1. Ελληνική προϊστορία

1.2. Ο Μυκηναϊκός πολιτισμός: (σελ. 65-75)

2. Η αρχαία Ελλάδα (από το 1100 ως το 323 π.Χ.)

2.1. Ομηρική εποχή (1100-750 π.Χ.), (σελ. 76 – αρχή 77), Ο πρώτος ελληνικός αποικισμός (σελ. 78-80), Οικονομική, κοινωνική και πολιτική οργάνωση (σελ. 80-82), Ο πολιτισμός (σελ. 82-83)

2.2. Αρχαϊκή εποχή (750-480 π.Χ.), (σελ. 84-98)

2.3. Κλασική εποχή (480-323 π.Χ.), (σελ. 98-107 και 109-114): το εισαγωγικό τμήμα και η υποενότητα: η συμμαχία της Δήλου - Αθηναϊκή ηγεμονία (σελ.98-100), Η εποχή του Περικλή (σελ.100-102), ο Πελοποννησιακός πόλεμος (431-404 π.Χ.) (σελ.102-103), Η κρίση της πόλης-κράτους (σελ.103-105), Η πανελλήνια ιδέα (σελ.105), Ο Φίλιππος Β΄ και η ένωση των Ελλήνων (σελ. 105-107), Το έργο του Μ. Αλεξάνδρου (σελ. 109-111), Ο πολιτισμός (σελ. 111-114)

ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

1.2. Τα χαρακτηριστικά του Ελληνιστικού κόσμου (σελ. 127- αρχή της σελ. 129) (Διευκρινίζεται ότι οι υποενότητες: Τα βασίλεια της Ανατολής, Τα βασίλεια του Ελλαδικού χώρου, Οι πόλεις – κράτη, Οι συμπολιτείες δεν συμπεριλαμβάνονται στην εξεταστέα ύλη).

2. Ο ελληνιστικός πολιτισμός (σελ. 140-151)

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΥΣΗΣ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΚΑΙ ΡΩΜΗ

3.3 Η ίδρυση της Ρώμης και η οργάνωσή της (σελ.170-172)

3.4. Η συγκρότηση της Ρωμαϊκής πολιτείας-Res publica (σελ. 172-ως αρχή 175)

ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙΣ

2.2. Οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες (σελ. 194-196)

Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ (1^{ος} αι. π.Χ. – 3^{ος} αι. μ.Χ.)

Η περίοδος της ακμής (27 π.Χ. – 193 μ.Χ.)

1.1 Η εποχή του Αυγούστου (27 π.Χ.-14 μ.Χ.): Η ισχυροποίηση της κεντρικής εξουσίας (σελ. 206-208), Το πολίτευμα και οι στρατιωτικές μεταρρυθμίσεις (σελ. 208-209).

1.2 Οι διάδοχοι του Αυγούστου (14 – 193 μ.Χ.): το εισαγωγικό τμήμα (σελ. 211-212), Η διοίκηση και το δίκαιο (σελ. 212-214)

Η ΨΥΣΤΗΡΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ (4^{ος} - 6^{ος} αι. μ.Χ.)

1.1. Ο Διοκλητιανός και η αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας (σελ. 234-236)

1.2. Μ. Κωνσταντίνος: Εκχριστιανισμός και ισχυροποίηση της ρωμαϊκής Ανατολής (σελ. 236-239)

1.4. Ο εξελληνισμός του Ανατολικού Ρωμαϊκού κράτους (σελ. 245-247)

1.5. Το τέλος του Δυτικού Ρωμαϊκού κράτους (σελ. 251)

2. Η εποχή του Ιουστινιανού (6^{ος} αι. μ.Χ.)

2.2 Η ελληνοχριστιανική οικουμένη (σελ. 256-258).

Θρησκευτικά

Η εξεταστέα ύλη στο μάθημα των Θρησκευτικών για την **Α΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** είναι η ακόλουθη:

1. Η λατρεία στη ζωή των πιστών σήμερα
2. Το νόημα και η εξέλιξη της χριστιανικής λατρείας
3. Ο Χριστός εγκαινιάζει την αληθινή λατρεία
4. Με τη λατρεία εκφράζουμε την πίστη μας
6. «Ποιήσωμεν άνθρωπον...»
7. Η παρουσία του Θεού στην ανθρώπινη ιστορία
8. Χριστούγεννα: η γιορτή της ενανθρώπησης του Θεού
9. Το κήρυγμα και τα θαύματα του Χριστού μέσα από τη λατρεία
10. «Προσκυνούμεν σου τα Πάθη Χριστέ..»
11. Η Ανάσταση του Χριστού
12. «Θανάτου εορτάζομεν νέκρωσιν...»
13. Τι μπορεί να μάθει ο άνθρωπος για το Θεό; Προσέγγιση της γιορτής της Μεταμόρφωσης
14. Ο Τριαδικός Θεός: οι γιορτές της Πεντηκοστής και του Αγίου Πνεύματος
15. Συναγμένοι στη Θεία Ευχαριστία: η ουσία της Εκκλησίας
16. Παναγία, η μητέρα του Χριστού

Ξένη Γλώσσα

Για την **Α΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/01-10-2013 της Δ/σης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Μαθήματα Επιλογής

Εφαρμογές Πληροφορικής

Για την **Α΄ Εσπερινού ΓΕΛ** η εξεταστέα ύλη του μαθήματος ορίζεται ως εξής:

Από το βιβλίο «Εφαρμογές Πληροφορικής Υπολογιστών Α', Β' / Γ' Ενιαίου Λυκείου» των Ε. Γιακουμάκη, Κ. Γκυρτή, Β.Σ. Μπελεσιώτη, Π. Ξυνού, Ν. Στεργιοπούλου – Καλαντζή, έκδοση ΙΤΥΕ "ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ" 2013

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

Γεωλογία και Διαχείριση Φυσικών Πόρων

Για την **Α΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/01-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Ελληνικός και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός

Για την **Α΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** η εξεταστέα ύλη στο μάθημα «Ελληνικός και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός», από το σχολικό βιβλίο των Α. Λιάκου, Κ. Γαγανάκη, Ε. Γαζή κ.ά., είναι η ακόλουθη:

Μέρος Πρώτο

Η ΑΝΑΔΥΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ

- Κεφ. 1: Η Ευρώπη της Αρχαιότητας
2. Το αντιθετικό σχήμα Ευρώπη – Ασία (σελ. 8-13)
Κεφ. 2: Η Ευρώπη του Μεσαίωνα
1. Η δυτική Ευρώπη (σελ. 19-22)
2. Το Βυζάντιο (σελ. 22-27)
Κεφ. 3: Οι Ευρωπαίοι της Αναγέννησης
1. Οι κλασικές κληρονομίες (σελ. 33-35)
2. Ο έντυπος λόγος (σ. 35-36)
3. Η αναγεννησιακή παιδεία (σελ. 36-38)
4. Αναγέννηση και χριστιανισμός (σελ. 38-40)
Κεφ. 6: Η Ευρώπη των αντιφάσεων: επιστήμη ή μαγεία;
1. Επιστήμη (σελ. 65-67)
2. Μαγεία (σελ. 67-70)
Κεφ. 7: Η Ευρώπη και οι εξευρωπαϊκοί λαοί
2. Τι έβλεπαν οι Ευρωπαίοι στην Αμερική (σελ. 72-74)
Κεφ. 8: Η κριτική του Ορθού Λόγου
1. Το κοινωνικό πλαίσιο του Διαφωτισμού (σελ. 79-82)
5. Πολιτισμός και κουλτούρα (σελ. 91-95)
Κεφ. 9: Η Ευρώπη της εξουσίας και της πολιτικής
3. Οι νέες πολιτικές έννοιες (σελ. 102-106)

Καλλιτεχνική Παιδεία

Για την **Α΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 147653/Γ2/11-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Β΄ Τάξη Εσπερινού ΓΕ.Λ

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Στην εξεταστέα ύλη του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας της Β΄ Τάξης του Εσπερινού Γενικού Λυκείου περιλαμβάνονται:

α) η ύλη του *Εγχειριδίου Γλωσσικής Διδασκαλίας* της Α΄ Λυκείου των Ν. Μήτση, Ειρ. Ζαμάρου, Ι. Παπανδρέου (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/1-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

β) οι σελίδες 18-28 από την Εισαγωγή του βιβλίου *Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι (Ξενοφών, Θουκυδίδης)*, των Κ. Διαλησμά, Α. Δρουκόπουλου, Ε. Κουτρομπέλη, Γ. Χρυσάφη.

γ) όλες οι παρακάτω Ενότητες από το Γ' Βιβλίο του Θουκυδίδα.

Θουκυδίδης, Βιβλίο Γ'

ΕΝΟΤΗΤΕΣ
Γ', 70
Γ', 71-74
Γ', 75
Γ', 76-78
Γ', 79-80
Γ', 81
Γ', 82-83 (από μετάφραση)

Νέα Ελληνική Γλώσσα

Όσον αφορά την ύλη στο μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας της **Β' Τάξης του Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/1-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α').

Νέα Ελληνική Λογοτεχνία

Όσον αφορά το μάθημα της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας της **Β' τάξης του Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/1-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α').

Μαθηματικά

ΑΛΓΕΒΡΑ

Για τη **Β' τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139606/Γ2/01-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης /Τμήμα Α').

ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Για τη **Β' τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139606/Γ2/01-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης /Τμήμα Α').

Φυσική

Για τη **Β' τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139606/Γ2/01-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης /Τμήμα Α').

Χημεία

Για τη **Β' τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 178603/Γ2/22-11-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης /Τμήμα Α').

Βιολογία

Για τη Β΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ η εξεταστέα ύλη του μαθήματος είναι η εξής:

Γενική οδηγία: Σε ό,τι αφορά τη διδασκαλία, προτείνεται γενικά, να μη δίνεται έμφαση στις λεπτομέρειες της δομής ή/και της λειτουργίας των επιμέρους οργάνων και συστημάτων. Αντίθετα, κρίνεται σκόπιμο να δίνεται έμφαση στην ανάδειξη της σχέσης δομής και λειτουργίας στο πλαίσιο της γενικότερης λειτουργίας του οργανισμού ως συνόλου και στην επίδραση διαφόρων παραγόντων ιδιαίτερος αυτών που έχουν σχέση με τον τρόπο ζωής του ατόμου και τη διατήρηση της υγείας του.

Προτείνεται η διδασκαλία να ενισχυθεί με τη χρήση εγκεκριμένων λογισμικών (Βιολογία Λυκείου) καθώς και με τη χρήση ψηφιακού υλικού από αντίστοιχους ιστότοπους (www.dschoool.edu.gr).

Τα κεφάλαια διδάσκονται με την εξής σειρά: **3, 12, 7**

Κεφάλαιο	ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Παρατηρήσεις
Κεφάλαιο 3	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Καρδιά	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.
	Αιμοφόρα αγγεία	Να διδαχθεί όλη ενότητα.
	Η κυκλοφορία του αίματος	<u>Να μη διδαχθεί η ενότητα.</u>
	Αίμα	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.

Κεφάλαιο 12	ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ Εισαγωγή - Δομή και Λειτουργία αναπαραγωγικού συστήματος	<u>Να μη διδαχθεί η παράγραφος:</u> Εμμηνορρυσιακός κύκλος Να διδαχθεί όλη η υπόλοιπη ενότητα.
	Από τη μείωση στη γονιμοποίηση	Να διδαχθεί όλη η ενότητα.
	Ανάπτυξη του εμβρύου- Τοκετός	<u>Να μη διδαχθούν οι παράγραφοι:</u> Αυλάκωση, Εμφύτευση, Σχηματισμός πλακούντα, Ανάπτυξη μετά τον τοκετό –Γήρας Να διδαχθεί όλη η υπόλοιπη ενότητα.

Κεφάλαιο 7	ΕΡΕΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Εισαγωγή-Οστά-Μυελός οστών	Να διδαχθεί η εισαγωγή και η παράγραφος: Ο μυελός των οστών <u>Να μην διδαχθούν οι υπόλοιπες παράγραφοι</u> (Σύσταση του οστίτη ιστού, Μορφολογία των οστών)
	Σχηματισμός –ανάπτυξη οστών	<u>Να μη διδαχθεί η ενότητα.</u>
	Αρθρώσεις	Να διδαχθεί η ενότητα.
	Μέρη σκελετού	<u>Να μη διδαχθεί η ενότητα.</u>

Ιστορία

Η εξεταστέα ύλη στο μάθημα της Ιστορίας της Β΄ Τάξης του Εσπερινού Γενικού Λυκείου, με βάση το σχολικό βιβλίο *Ιστορία του Μεσαιωνικού και του Νεότερου Κόσμου 565-1815*, των Ι. Δημητρούκα, Θ. Ιωάννου, Κ. Μπαρούτα, είναι η ακόλουθη:

ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ ΩΣ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΒΕΡΝΤΕΝ (565-843)

2. Η βασιλεία του Ηρακλείου (610-641). Αποφασιστικοί αγώνες και μεταρρυθμίσεις (σελ. 13-16)
3. Η εμφάνιση του Ισλάμ (σελ. 16-17)
5. Η Εικονομαχία (σελ. 21-23)
7. Σλάβοι και Βούλγαροι (σελ. 26-28)

Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΑΚΜΗΣ: ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑΣ ΩΣ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ (843-1054)

3. Κοινωνία (σελ. 38-39)
5. Η διεθνής ακτινοβολία του Βυζαντίου (σελ. 42-48)

ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΩΣ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΥΣ (1054-1204)

1. Εσωτερική κρίση και εξωτερικοί κίνδυνοι (1054-1081), (σελ. 53-55)
2. Η εσωτερική πολιτική των Κομνηνών (1081-1185), (σελ. 55-56)
7. Οι Σταυροφορίες: α. Οι αιτίες (σελ. 67-αρχή της 69), δ. Η Τέταρτη Σταυροφορία (σελ. 69-70), ε. Η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους (σελ. 70-71).

Η ΛΑΤΙΝΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Η ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΑ ΕΠΟΧΗ (1204-1453). Ο ΥΣΤΕΡΟΣ ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ ΣΤΗ ΔΥΣΗ

2. Τα Ελληνικά κράτη: Τραπεζούς, Ήπειρος, Νίκαια (σελ. 76-77)
6. Οι Οθωμανοί και η ραγδαία προέλασή τους: γ. Η οθωμανική προέλαση στα Βαλκάνια. Το Βυζάντιο υποτελές (σελ. 86-87)
7. Η άλωση της Κωνσταντινούπολης (σελ. 87-89)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ ΩΣ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΕΣΤΦΑΛΙΑΣ (1453-1648)

2. Αναγέννηση και ανθρωπισμός (σελ. 117-121)
3. Ανακαλύψεις (σελ. 122-129)

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΕΣΤΦΑΛΙΑΣ (1648) ΕΩΣ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ (1815)

1. Ο Διαφωτισμός (σελ. 162-168)
2. Οι οικονομικές εξελίξεις: Οι απαρχές της βιομηχανικής επανάστασης, οι οικονομικές θεωρίες (σελ. 169-171).

Πολιτική Παιδεία

(Οικονομία, Πολιτικοί Θεσμοί & Αρχές Δικαίου και Κοινωνιολογία)

Για τη Β΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 132447/Γ2/19-09-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Θρησκευτικά

Η εξεταστέα ύλη στο μάθημα των Θρησκευτικών για τη Β΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ είναι η ακόλουθη:

20. Κλήρος και λαός στη λατρεία
21. Η είσοδος και ένταξη στη Εκκλησία: τα μυστήρια του Βαπτίσματος και του Χρίσματος
22. Ίδρυση και ιστορική εξέλιξη της Θείας Ευχαριστίας
23. Το βαθύτερο νόημα της Θείας Λειτουργίας
24. Το μυστήριο της Μετανοίας
25. Η ευλογία για μια ζωή συζυγίας: το βαθύτερο νόημα του μυστηρίου του Γάμου
26. Πνευματική διακονία: το μυστήριο της Ιεροσύνης
30. Ο πλούτος της εκκλησιαστικής ποίησης (Υμνογραφία)
31. Προβληματισμοί για τη λειτουργική γλώσσα και μουσική
32. Η θέση των λαϊκών στη σύγχρονη λατρεία, επισημάνσεις και προβληματισμοί
33. Η γυναίκα στη λατρεία
34. Εκκλησιασμός: Ανάγκη η συνήθεια;
37. Πνευματισμός-εσωτερισμός-δεισιδαιμονία-Προλήψεις
38. Η Μασονία
41. Οι Μάρτυρες του Ιεχωβά

Ξένη Γλώσσα

Για τη Β΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/01-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Μαθήματα Επιλογής

Εφαρμογές Πληροφορικής

Για τη Β΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ η εξεταστέα ύλη του μαθήματος ορίζεται ως εξής:

Από το βιβλίο «Εφαρμογές Πληροφορικής Υπολογιστών Α', Β' / Γ' Ενιαίου Λυκείου» των Ε. Γιακουμάκη, Κ. Γκυρτή, Β.Σ. Μπελεσιώτη, Π. Ξυνού, Ν. Στεργιοπούλου – Καλαντζή, έκδοση ΙΤΥΕ "ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ" 2013

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

Γεωλογία και Διαχείριση Φυσικών Πόρων

Για τη Β΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/01-10-2013 της Δ/νσης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

Ελληνικός και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός

Για τη Β΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ η εξεταστέα ύλη στο μάθημα «Ελληνικός και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός» από το σχολικό βιβλίο των Α. Λιάκου, Κ. Γαγανάκη, Ε. Γαζή κ.ά., είναι η ακόλουθη:

Μέρος Πρώτο

Η ΑΝΑΔΥΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ

- Κεφ. 1: Η Ευρώπη της Αρχαιότητας
- 2. Το αντιθετικό σχήμα Ευρώπη – Ασία (σελ. 8-13)
- Κεφ. 2: Η Ευρώπη του Μεσαίωνα
- 1. Η δυτική Ευρώπη (σελ. 19-22)
- 2. Το Βυζάντιο (σελ. 22-27)
- Κεφ. 3: Οι Ευρωπαίοι της Αναγέννησης
- 1. Οι κλασικές κληρονομίες (σελ. 33-35)
- 2. Ο έντυπος λόγος (σ. 35-36)
- 3. Η αναγεννησιακή παιδεία (σελ. 36-38)
- 4. Αναγέννηση και χριστιανισμός (σελ. 38-40)
- Κεφ. 6: Η Ευρώπη των αντιφάσεων: επιστήμη ή μαγεία;
- 1. Επιστήμη (σελ. 65-67)
- 2. Μαγεία (σελ. 67-70)
- Κεφ. 7: Η Ευρώπη και οι εξωευρωπαϊκοί λαοί
- 2. Τι έβλεπαν οι Ευρωπαίοι στην Αμερική (σελ. 72-74)
- Κεφ. 8: Η κριτική του Ορθού Λόγου
- 1. Το κοινωνικό πλαίσιο του Διαφωτισμού (σελ. 79-82)
- 5. Πολιτισμός και κουλτούρα (σελ. 91-95)
- Κεφ. 9: Η Ευρώπη της εξουσίας και της πολιτικής
- 3. Οι νέες πολιτικές έννοιες (σελ. 102-106)

Καλλιτεχνική Παιδεία

Για τη **Β΄ τάξη Εσπερινού ΓΕΛ** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 147653/Γ2/11-10-2013 της Δ/σης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄).

ΕΙΔΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Μουσικά και Καλλιτεχνικά Λύκεια

Θρησκευτικά

Η εξεταστέα ύλη στο μάθημα των Θρησκευτικών για την **Α΄ τάξη των Μουσικών και Καλλιτεχνικών Λυκείων** είναι η ακόλουθη:

1. Η λατρεία στη ζωή των πιστών σήμερα
2. Το νόημα και η εξέλιξη της χριστιανικής λατρείας
3. Ο Χριστός εγκαινιάζει την αληθινή λατρεία
6. «Ποιήσωμεν άνθρωπον...»
7. Η παρουσία του Θεού στην ανθρώπινη ιστορία
8. Χριστούγεννα: η γιορτή της ενανθρώπησης του Θεού
9. Το κήρυγμα και τα θαύματα του Χριστού μέσα από τη λατρεία
10. «Προσκυνούμεν σου τα Πάθη Χριστέ..»
11. Η Ανάσταση του Χριστού
12. «Θανάτου εορτάζομεν νέκρωσιν...»
13. Τι μπορεί να μάθει ο άνθρωπος για το Θεό; Προσέγγιση της γιορτής της Μεταμόρφωσης
14. Ο Τριαδικός Θεός: οι γιορτές της Πεντηκοστής και του Αγίου Πνεύματος
15. Συναγμένοι στη Θεία Ευχαριστία: η ουσία της Εκκλησίας
16. Παναγία, η μητέρα του Χριστού
18. Οι άγιες εικόνες: έκφραση της πίστης
19. Η μνήμη των αγίων, αφορμές για ένα σύγχρονο ανθρωπολογικό προβληματισμό

21. Η είσοδος και ένταξη στη Εκκλησία: τα μυστήρια του Βαπτίσματος και του Χρίσματος
22. Ίδρυση και ιστορική εξέλιξη της Θείας Ευχαριστίας
23. Το βαθύτερο νόημα της Θείας Λειτουργίας
25. Η ευλογία για μια ζωή συζυγίας: το βαθύτερο νόημα του μυστηρίου του Γάμου

Μουσικά, Καλλιτεχνικά και Εκκλησιαστικά Λύκεια

Πολιτική Παιδεία

(Οικονομία, Πολιτικοί Θεσμοί & Αρχές Δικαίου και Κοινωνιολογία)

Για την εξεταστέα ύλη της **Α΄ τάξης των Μουσικών, Καλλιτεχνικών και των Εκκλησιαστικών Λυκείων** ισχύουν όσα αναφέρονται στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος (εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 132447/Γ2/19-09-2013 της Δ/σης Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α΄) εκτός από:

- Κεφάλαιο 1 «Το Δίκαιο», από το Μέρος Β΄ - Πολιτικοί Θεσμοί & Αρχές Δικαίου
- Κεφάλαιο 3 «Εκπαίδευση: παράγοντας αναπαραγωγής και αλλαγής της κοινωνίας», από το Μέρος Γ΄ - Κοινωνιολογία

Στα υπόλοιπα μαθήματα των Μουσικών, Καλλιτεχνικών και Εκκλησιαστικών Λυκείων ισχύει η εξεταστέα ύλη των Ημερησίων Γενικών Λυκείων όπως καθορίζεται από την παρούσα απόφαση.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Αθήνα, 13-02-2014

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ